

Aan de gemeenteraad

datum	25 september 2025
behandeld door	J. Geense
ons kenmerk	2025-0092953
doorkiesnummer	14078
onderwerp	Ruimtelijke strategie voor de Drechtsteden

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Hierbij ontvangt uw raad de Ruimtelijke Strategie voor de Drechtsteden 2025 -2050. Eén verhaal, één heldere, integrale en gedragen strategie om dit unieke gebied met trots verder te brengen. Een verhaal met een klip en klare boodschap over urgentie en kansen, over identiteit en over de aanpak. En een verhaal waarin we de spanning tussen ambitie en realisatie niet aan de voorkant weg organiseren. We moeten juist deze spanning opzoeken om samen beter te worden. Het is geen document met volledig nieuwe inzichten en ambities. Wel een strategie waarin is samengebracht wat wij de afgelopen jaren aan visies, documenten en verkenningen hebben verzameld en die we hebben vertaald naar vijf grote gebiedsgerichte opgaven:

- Regionaal landschapspark Albert Cuyp
- Regionale Spoorzones
- Drechtstedenring van OV en hubs
- Regionale maritieme clusters
- Regionaal energiesysteem

In de Ruimtelijke Strategie is ook de inhoudelijke aanscherping vanuit de gesprekken over de toekomstige samenwerking verwerkt, deze wordt dan ook als vervanging voor de Groeiagenda 2030 gezien.

De Papendrechtse Omgevingsvisie 2.0 is door uw raad op 17 april 2025 vastgesteld. Het parallel lopen van dit traject en het proces van de Ruimtelijke Strategie Drechtsteden heeft geleid tot een sterke inhoudelijke samenhang. Uit de impactanalyse die in mei 2025 is uitgevoerd blijkt dat beide documenten goed op elkaar aansluiten.

Voor Papendrecht biedt de Ruimtelijke Strategie kansen om extra armslag en slagkracht aan onze lokale opgaven en doelen te geven. Doordat de Ruimtelijke Strategie zorgt voor verbinding en samenwerking met de andere Drechtstedengemeenten, worden de Papendrechtse opgaven en doelen – welke ook op regionale schaal uitwerking hebben – regionaal gedragen. Dit bevordert onder andere de armslag én slagkracht richting investeringen en cofinanciering vanuit hogere overheden. De Papendrechtse opgaven en doelen zijn (onder andere) opgenomen in onze omgevingsvisie.

Een voorbeeld van de samenhang is het verder uitwerken van het STOMP-principe: regionaal door de aanleg van de Drechtstedenring met OV-hubs en lokaal door fijnmazige verbindingen en een interne ring van openbaar vervoer. Een ander voorbeeld betreft het thema waterveiligheid en klimaatbestendigheid. In de Papendrechtse Omgevingsvisie 2.0 zijn twee prioriteiten rond bodemdaling vastgelegd: omgaan met en voorkomen van bodemdaling. De Ruimtelijke Strategie Drechtsteden versterkt deze lokale lijn door regionale samenwerking met Dordrecht, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid.

De conclusie uit de impactanalyse is dat de Ruimtelijke Strategie Drechtsteden de inhoudelijke koers van de Papendrechtse Omgevingsvisie 2.0 bevestigt, ondersteunt en verbreedt in regionaal verband.

Kernboodschap

In de Ruimtelijke Strategie zijn vijf gebiedsgerichte opgaven geformuleerd. Hieronder worden de gebiedsgerichte opgaven toegelicht en geduid in de Dordtse context: en geduid in de Papendrechtse context.

Regionaal Landschapspark 'Albert Cuyp'

Een verbindend landschapspark van formaat waarin maatregelen voor waterveiligheid, bodemdaling, oeverontwikkeling en getijdenparken worden gecombineerd met parken en groene dooradering in bebouwd gebied voor actief bewegen, sport en spel en ontmoeting. We verbinden zo de oevers (het hart van de regio: drierivierenpark) via de steden en dorpen met de ons omringende nationale landschappen en -parken.

In Papendrecht starten we het programma Groenblauw Netwerk, dat gericht is op het versterken van een duurzame, gezonde en klimaatbestendige gemeente, in overeenstemming met de duurzaamheidsambities van de Omgevingsvisie 2.0. Het programma bevordert de vergroening en biodiversiteit van parken, lanen, polders en rivieroever, woonbuurten, en draagt bij aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving die bestand is tegen klimaatuitdagingen zoals hittestress en wateroverlast.

De uitvoering van het programma Groenblauw Netwerk steunt op een integrale samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen, en sluit aan bij andere gemeentelijke programma's en beheersprojecten. Door deze samenwerking worden ecologische en recreatieve raamwerk tussen de rivieroever en de polder versterkt, wat bijdraagt aan een toekomstbestendig en samenhangend landschap in Papendrecht.

De 'Drechtstedenring' van OV en hubs

De ontwikkeling van een 'Drechtstedenring' bestaande uit een extern en intern deel. De externe ring is een regionaal netwerk van mobiliteitshubs langs de autowegen voor de overstap van auto naar hoogwaardig OV, maar ook naar deelvervoer en fiets. Een interne ring zorgt ervoor dat de regiogemeenten ook onderling beter verbonden zijn met hoogwaardig OV en mobiliteitshubs voor overstappen. De interne ring zorgt in samenhang met het netwerk van de waterbus voor een fijnmazig ov-netwerk dat goed aansluit op de mogelijk heden voor lopen en fietsen in de regio.

In Papendrecht willen we minder afhankelijk zijn van de auto, maar wel bereikbaar blijven. Middels het STOMP-principe geven we hieraan invulling. De 'Drechtstedenring' kan hieraan een degelijke bijdrage leveren om toekomstig onze doelen in de breedte te bereiken. We kijken hier steeds meer naar het gehele vervoerssysteem en steeds minder naar de losse componenten.

Juist nu is het bereikbaar houden van de Regio via andere vervoerswijzen dan de auto van cruciaal belang. De komende jaren vinden er veel werkzaamheden plaats op het hoofdwegennet en dit leidt tot afsluitingen binnen het netwerk.

Ontwikkeling Regionale Spoorzones

Gezamenlijke integrale ontwikkeling van de spoorzones in de regio, te weten de Spoorzone Dordrecht- Zwijndrecht in kader van de Verstedelijkingsalliantie voor de Oude Lijn Leiden-Dordrecht en de integrale ontwikkeling van stationsgebieden aan de MerwedeLingelijn, zoals Slidrecht-Noord en 't Oog in Hardinxveld-Giessendam, waarbij ook spoorverdubbeling het streven is.

Ondanks dat Papendrecht niet direct onderdeel uitmaakt van de ontwikkeling van spoorzones kan dit wel zorgen voor een verbeterde bereikbaarheid van Papendrecht via openbaar verkeer. Cruciaal is dat Papendrecht aangehaakt wordt op dit systeem via diverse modaliteiten (bij voorkeur via openbaar vervoer en fiets).

Regionale Maritieme Clusters

De regio Drechtsteden vormt een sterk cluster waarin diverse sectoren sterk vertegenwoordigd zijn.

De maritieme maakindustrie kent een lange historie in de regio en geldt als een van de grootste werkgevers. Aan dit maritieme cluster zijn vele toeleverende sectoren verbonden zoals logistiek en dienstverlenende partners. Tezamen creëren zij grote toegevoegde waarde. De strategische, ligging aan een van Europa's belangrijkste vaarroutes is hierin doorslaggevend.

(Her)ontwikkeling van locaties met een regionaal strategisch belang schept mogelijkheden voor groei van clusterversterkende bedrijvigheid, circulaire economie, en technologische innovatie die bijdragen

aan economische ontwikkeling en het versterken van onze vestigingsvoorwaarden. Gerichte ontwikkeling van watergebonden locaties met een regionaal strategisch belang is een belangrijke asset voor de regio. Het stimuleren, verbinden en aanjagen van nautische locaties is een motor voor brede welvaartsontwikkeling.

Regionaal Energiesysteem

Doorzetten van het realiseren van een robuust decentraal energiesysteem waardoor duurzame energie voor iedereen beschikbaar en betaalbaar is. Hiermee geven we invulling aan de nationale klimaatdoelstelling, dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners én verstevigen we het regionale vestigingsklimaat.

We hebben de verplichting om als gemeente in 2050 volledig aardgasvrij te zijn. Samen met de andere Drechtsteden hebben wij de ambitie om de warmtetransitie als geheel te versnellen. De druk op het Nederlandse elektriciteitsnet neemt steeds meer toe, met als gevolg dat het stroomnet op sommige momenten en energiestations vol is. In tegenstelling tot het grootste deel van de regio is Papendrecht niet in congestie, maar de verwachting is dat dit een kwestie van tijd is. Dit vraagt om zowel uitbreiding als verzwaring van het elektriciteitsnet als ook om het beter benutten van de netcapaciteit.

Het warmtenet in Papendrecht is een belangrijk onderdeel van een robuust energiesysteem. De regionale ambitie is om tenminste 60.000 aansluitingen op het warmtenet te realiseren in 2050, dit is exclusief bedrijventerreinen. Anno februari 2025 zijn er in heel de Drechtsteden ruim 12.000 warmtenetaansluitingen gerealiseerd. Momenteel is er nog veel onduidelijkheid en onzekerheid over de wet- en regelgeving voor de warmtetransitie. Deze wet- en regelgeving is essentieel voor het behalen van onze ambitie.

Vervolg

Om de noodzakelijke stappen voor een krachtig Papendrecht en een sterke Drechtsteden-regio goed zetten, zien we de Ruimtelijke Strategie als basis voor de regionale samenwerking. Samen met de andere Drechtstedengemeenten wordt inhoud gegeven aan een Regionale Investeringsagenda (RIA) die dit najaar wordt opgesteld. De Ruimtelijke Strategie biedt een goede basis voor het vervolgtraject om te komen tot een RIA. De strategie is dan ook niet te zien als een eindpunt, maar als een begin. De echte keuzes worden gemaakt in de plannen en de RIA. In dat traject zullen wederom alle partijen worden betrokken.

Het college heeft bij Smart Delta aandacht gevraagd voor de inbedding van deze ruimtelijke strategie in het geheel zodat duidelijk wordt wat het vervolgproces is.

Hoe wordt dit betaald?

Mocht de RIA leiden tot extra investeringen dan wordt dit via de perspectiefnota aan u voorgelegd.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Papendrecht,

de secretaris,

J.M. Ansems

de burgemeester,

M.J.M. van Driel